

Ikasmina DoKS:

Gipuzkoan bizitza guztian zeharreko
ikasketari buruzko dokumentuak

Ikasten duten pertsona helduak Gipuzkoan

86. dokumentua

2022ko ekaina

AURKIBIDEA

1.	Aurkezpena	3
1.1.	Aurkezpena	3
1.2.	Erabilitako metodologia eta definizioak	4
2.	Ikasten duten pertsonak	5
2.1.	Etengabeko ikaskuntzaren parte-hartzea	5
2.2.	Ikaskuntza, adina edo lortutako prestakuntza.....	8
2.3.	Ikaskuntza eta lan-merkatuarekiko lotura.....	10
3.	Zein dira ikasten duten pertsonak?	11
3.1.	Ikasten duten pertsonen tipologia	11
3.2.	Zenbat pertsonak ikasten dute?	13
4.	Zein dira ikasten ez duten pertsonak?	15
4.1.	Ikasten ez duten pertsonen tipologia	15
4.2.	Pertsonak zergatik ez dute ikasten?	17
5.	Ondorioak	20
5.1.	Laburpena: emaitza nagusiak.....	20

1. Aurkezpena

1.1. Aurkezpena

Gipuzkoak ezagutzen, lehiakortasunean eta ekonomia dinamikoan oinarritutako gizartea bihurtu nahi du. Horretarako, uste da bizitza osoko ikaskuntza oso tresna garrantzitsua dela; izan ere, pertsonen eta gizartearen hazkunde pertsonala, profesionala eta soziala eskaintzen du.

Helburu horrekin, Gipuzkoako Foru Aldundiko Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Inguruneko Departamentuak uste du talentuaren ikaskuntza eta garapena elementu estrategikoa dela aurrerapen eta kohesio sozialean. Bertan, pertsonak izango dira ardatzak: sozialki jasangarria den garapen-eredua eraiki nahi duen Lurraldea, pertsonen talentua, erakundeen dinamismoa eta bultzada teknologikoa elkartuz.

Gero eta konplexuagoa, malguagoa den eta interkonektatuago dagoen gizartean, ikaskuntza-prozesuak oso garrantzitsuak dira; are gehiago, pertsonak bizitza osoan landu behar dituzte (pertsonala, zibikoa, soziala edo profesionala), eta horrela, beren ezagutzak, gaitasunak eta kualifikazioak mantendu, hobetu eta zabalduko dituzte.

Ikerketa-proiektu honek Gipuzkoako pertsona helduek (25 eta 74 urte artean) egindako ikaskuntza-jardueraren jarraipena lantzen du. Urtero (urteko lehen hiruhilekoa) egindako kontsultaren emaitzak biltzen ditu eta 2022ko ikaskuntza-jarduerekin lotuta pertsonen gai garrantzitsuetan oinarritzen da.

1.2. Erabilitako metodologia eta definizioak

Gipuzkoako pertsona helduek egindako ikaskuntza-jardueren berri izateko, urtero inkesta egiten da.

Definizioak¹ eta edukiak mantentzeak bermatzen du neurketaren jarraikortasuna eta, batez ere, nazioartean alderatu ahal izatea. Gainera, emaitzen aldi baterako alderagarritasunari eusteko, pertsonen urte bakoitzeko otsailean egin zaie kontsulta sistematikoki.

Kontuan hartu diren ikaskuntza-kategoriak definitzen dira jarraian:

- Ikaskuntza formala: hezkuntza- eta prestakuntza-zentroetan egiten da eta aitortutako kualifikazioak eta diplomak lortzera bideratuta dago.
- Ikaskuntza ez-formala: modu antolatuan eta iraunkorrean egiten da, baina ez dago titulu ofizial bat lortzera bideratuta. Hezkuntza-erakundeen baitan nahiz kanpoan egin daiteke (bizitzan moldatzeko tresnak, lanarekin lotutako ikastaroak, kultura orokorra, pintura-eskolak...).
- Ikaskuntza informala: ikasteko asmoz egiten diren jarduerak dira, norbere kasa egiten dira, inolako erakundeetara joan gabe. Ez dago ikaskuntza ez-formala bezain egituratuta, adibidez, familian izaten diren ikaskuntza-jarduerak, lantokikoak, edo pertsona bakoitzaren eguneroko bizitzakoak izan daitezke.

Bizitza osoko ikaskuntzako parte-hartze tasa² ikaskuntza formaleko eta/edo ez-formaleko jardueretan pertsonen parte-hartzea oinarri hartuta eratzten da.

¹ Eurostaten metodologia.

² Ikaskuntza informalak osatzen du ikaskuntzaren ikuspegi orokorra, baina ez dira aipatutako zenbaketan kontuan hartzen, oso subjektiboa baita –norbere kontura ikasten dena–, eta oso irregularra da herrialde batetik bestera. Iturria: Eurostat.

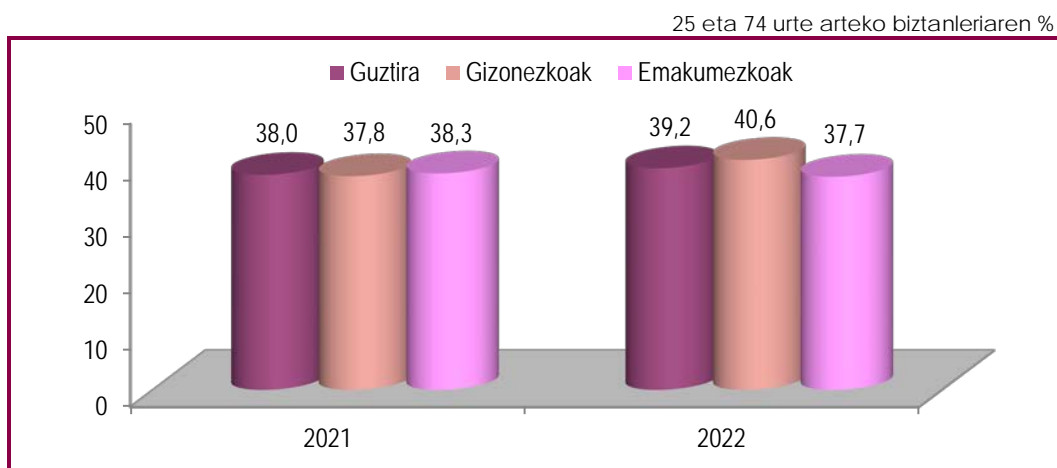
2. Ikasten duten pertsonak

2.1. Etengabeko ikaskuntzaren parte-hartzea

Gipuzkoako hamar pertsona heldutik lau ikasten ari dira

2021ean izandako beherakadaren ondoren, 2022ko emaitzek erakusten dute bizitza osoko ikaskuntzan³ parte hartzea igotzea dela: Gipuzkoako hamar heldutik (25-74 urte) lauk (% 39,2) ikaskuntzan parte hartu dute kontsulta⁴ egin aurreko hamabi hilabeteetan eta 2020ko⁵ mailara iritsi da ia (% 40,3).

1. grafikoa Ikasten duten pertsonak, sexuaren arabera. 2021 eta 2022

Iturria: Gipuzkoako Foru Aldundia. Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Ingurune Depart.

³ Titulu ofiziala lortzera (ikaskuntza formala) bideratutako eta modu antolatuan eta iraunkorrean egin arren, titulurik ez duten (ikaskuntza ez-formala) ikaskuntza-jarduerak biltzen ditu.

⁴ 2022ko otsailean.

⁵ Kontuan hartu beharrekoa: 2020ko datuak oraindik ez du jasotzen pandemiaren eragina, 2020ko otsailean egin zen kontsultaren aurreko 12 hilabetetako ikaskuntzari egiten baitio erreferentzia.

Bestalde, nabarmendu behar da pandemiak sortu duen egoera gorabehera, pertsona helduen ikaskuntza-tasa pandemia aurretik erregistratutako balio oso antzekoetan (% 40 inguru) gelditu zela 2021ean (% 38,0). Eraitza horrek baieztatuko luke teleikaskuntzaren garrantzia eta pertsonak ikaskuntzan duten parte-hartzeari eutsiko lioketen espazio kontrolatuak eta seguruak abian jartzea.

Gizonek parte-hartze apur bat altuagoa izan dute ikaskuntzan

Aurreko kontsultetan lortutako emaitzei dagokienez, oro har, helduen etengabeko ikaskuntzaren parte-hartzea antzekoa zen emakumeen eta gizonen artean, are, zertxobait altuagoa emakumeen kasuan.

Aldiz, 2022ko kontsultan joera hori aldatu egin da:

- Alde batetik, genero-arrakala handitu egin da, eta bi kolektiboan artean ehuneko 3 puntuko aldea dago.
- Bestalde, etengabeko ikaskuntzaren parte-hartzeko tasa altuagoa da gizonen artean (% 40,6) emakumeen artean baino (% 37,7).

Perspektibarekin begiraturaz gero (2021-2022), honako hau ikus daiteke:

- Gizonezkoen ikaskuntza-tasa igo egin dela (% 37,8tik % 40,6ra), emakumeen ratioa aldiz jaitsi (% 38,3tik % 37,7ra).
- Hala, gizonezkoek gainditu egin dute 2020an erregistratutako parte-hartzearen ratioa (ehuneko + 2,3 puntu), eta emakumeen erregistroa, berriz, urundu egin da (ehuneko -4,7 puntu).
- Hala, ikaskuntzako jardueretan susperraldia izan da (ehuneko +1,2 puntu; urtetik urtera), gizonen kolektiboak dinamismoa lortu duelako (ehuneko +2,8 puntu) emakumeen ikaskuntza-tasaren beherakadaren aldean (ehuneko -0,6 puntu).

Ikaskuntza ez formala da gakoa bizitza osoko ikaskuntzan

Etengabeko ikaskuntza eraikitzen duten bi ikaskuntza-moten emaitzek honako hau erakusten dute:

- Etengabeko ikasketaren funtsezko alderdia ikaskuntza ez formalaren bidez egiten da, eta emaitza hori emakumeek eta gizonek partekatzen dute.

Izatez, hamar emakumetik ia hiruk (% 29,4) eta gizonen heren batek (% 34,2) ikaskuntza ez-formaleko jardueretan hartzen dute parte, gizonen aldeko proportzioarekin.

- Ikaskuntza formalak parte-hartze tasa baxuagoa du ikaskuntza ez-formalak baino -izatez, bikoiztu edo hirukoiztu egiten du-.

Bi kasuetan, ikaskuntza formaleko parte-hartze tasa (% 12,5 eta % 8,5, emakumeen eta gizonen artean) hobetu egin da 2021arekin alderatuta (ehuneko +1,2 eta ehuneko +0,2 puntu).

Generoaren arabera emaitza horiei dagokienez, honako hau ikus daiteke:

- Emakumeen ikaskuntza formaleko parte-hartzea handiagoa da, eta emaitza hau nabarmen berretsi da aurreko urteetan egin diren kontsultetan.
- Etengabeko ikaskuntza ez formalean emakumeen parte-hartze erlatiboa gizonezkoena baino baxuagoa da. Emaitza horrek azaltzen du genero-arrakala zabaltzea eta emakumeen posizioa okerragoa izatea.

1. taula Ikasten duten pertsonak, ikaskuntzaren eta sexuaren arabera. 2021 eta 2022

25 eta 74 urte arteko biztanleriaren %

	2021	2022
Ikasten duten emakumeak	38,3	37,7
Ikaskuntza formala	11,3	12,5
Ikaskuntza ez-formala	31,0	29,4
Ikasten duten gizonezkoak	37,8	40,6
Ikaskuntza formala	8,3	8,5
Ikaskuntza ez-formala	32,5	34,2

Iturria: Gipuzkoako Foru Aldundia. Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Ingurune Depart.

2.2. Ikaskuntza, adina edo lortutako prestakuntza

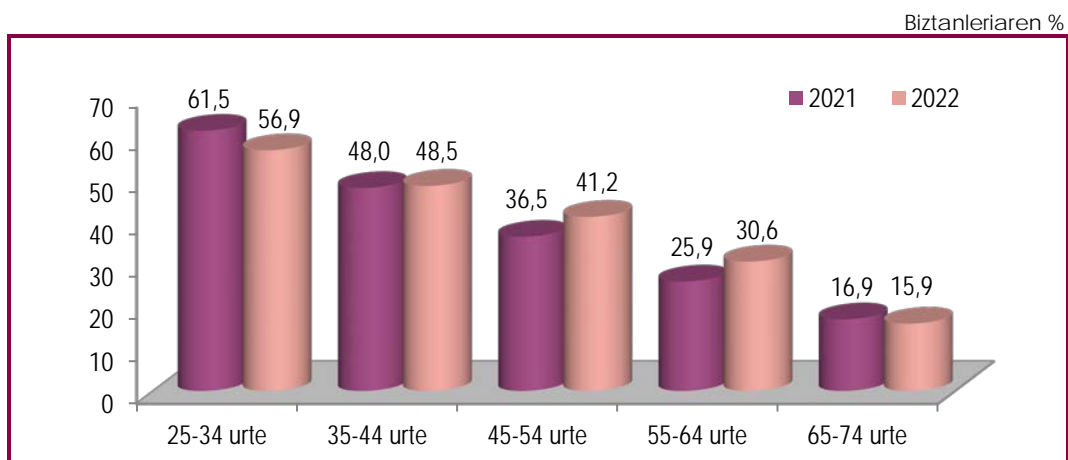
Hamar heldutik seik ikasten dute, seniorren artean, berriz, % 15ek

Ikaskuntzan dagoen parte-hartzea nabarmen jaisten da pertsonen adinarekin, hau kontuan hartuta:

- Gazteen % 56,9k (25-34 urte) adierazi du azken urtean ikasi duela. Baina ehuneko hori jaitsi egin da 2021etik (ehuneko -4,6 puntu).
- 35 eta 44 urte bitarteko herritarren artean, ia erdiak ikasten du (% 48,5) eta parte-hartzea 2021ekoaren antzekoa da (ehuneko +0,5 puntu).
- 45 eta 54 urte bitartekoen taldean handitu egin da ikaskuntzako tasa azken urtean, % 41,2ra (ehuneko +4,7 puntu). Eta, era berean, 55 eta 64 urte artekoen parte-hartze tasak hobera egin du; % 30,6koa da (ehuneko +4,7 puntu).
- Biztanleria seniorren (65-74 urte) emaitza (% 15,9) 2021ekoaren oso antzekoa da, baina apur bat jaitsi da (ehuneko -1,0 puntu).

Hala, 2022ko emaitzek berretsi egiten dute “adinaren” eta pertsonen “ikaskuntzako parte-hartzearen” artean aldea dagoela, eta adinak aurrera egin ahala, parte-hartzeak ere nabarmen behera egiten duela (pertsonen beste ezaugarriak kontuan izan gabe, esaterako lortutako ikaskuntza-maila. Aldagai horrek emaitza findu egiten du, baina norabide beretik doa).

2. grafikoa Ikasten duten pertsonak, adin-taldean arabera. 2021 eta 2022

Iturria: Gipuzkoako Foru Aldundia. Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Inguruneko Depart.

Goi mailako ikasketak dituzten bi pertsonatik batek ikasi egiten du

Pertsonek lortutako ikaskuntza-mailaren arabera ikaskuntzan duten parte-hartzeak erakusten du adinarekin lotuta adierazitakoaren alderantzizko erlazioa dagoela, parte-hartzeak gora egiten baitu lortutako prestakuntzaren arabera.

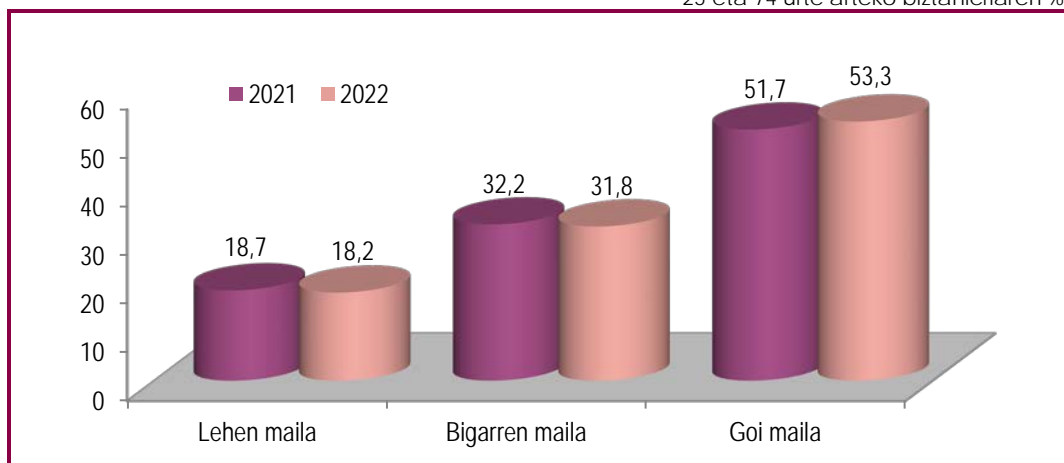
Hala, lehen mailako ikasketak dituzten hamar pertsonatik bik (% 18,2) ikasi dute azken urtean. Kopurua 2021ekoaren antzekoa da (ehuneko -0,5 puntu). Parte-hartzea herritarren heren bateraino igotzen da bigarren mailako ikasketak dituztenen artean (% 31,8) eta ehuneko egonkorra da (ehuneko -0,4 puntu).

Emaitzarik onena goi mailako ikasketak dituzten pertsonen taldearena da, izan ere, erdiek adierazi dute azken urtean ikasi dutela (% 53,3), eta tasa apur bat igo da 2021etik (ehuneko +1,6 puntu). Hortaz, 2022an lortutako emaitzek berretsi egin dute Gipuzkoako helduen ikasketa-tasa igo egiten dela lortutako prestakuntza mailarekin batera.

Azkenik, aipatu behar da aurreikustekoa dela pertsonen adinaren eta egindako ikasketen arteko arrakala (une historiko bakoitzean zeuden ikasteko aukeretatik eratorria) murrizten joatea. Ondorioz, espero daiteke ikasketa mailaren batezbestekoa igotzea erabakigarria izatea etorkizunean etengabeko ikaskuntza igotzeko, eta adinari lotzen zaion faktore desmotibatzailea gainditzeko.

3. grafikoa Ikasten duten pertsonak, lortutako ikasketa mailaren arabera. 2021-2022

25 eta 74 urte arteko biztanleriaren %

Iturria: Gipuzkoako Foru Aldundia. Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Inguruneko Depart.

2.3. Ikaskuntza eta lan-merkatuarekiko lotura

Ikaskuntzaren garrantzia lan egiten duten eta/edo lan egin nahi dutenen artean

Pertsonen laneko egoera funtsezko aldagaia da bizitza osoko ikaskuntzan duten parte-hartzeari dagokionez:

- Lan egiten duten bi pertsonatik batek adierazi du azken urtean ikasi duela (% 47,9) eta ehuneko hori igo egin da 2021arekin alderatuta (ehuneko +2,6 puntu).
- Ikaskuntzako parte-hartzea ere esanguratsua da langabezian dauden pertsonen artean (% 45,6), eta nabarmen egin du hobera 2021arekin alderatuta (ehuneko +4,9 puntu).
- Kontrara, parte-hartzea jaitsi egin da erretiratuen artean, ez baita % 20ra heltzen, eta 2021etik -murriztu egin da kolektibo horren parte-hartzea (ehuneko -2,8 puntu).
- Ikaskuntza-tasarik txikiena lan merkatura sartu ez den kolektiboarena da (% 8,5) eta tasa nahiko egonkorra da (ehuneko +0,8 puntu).

Azken finean, pertsonen laneko egoerak bat egiten du ikaskuntzan duten parte-hartzearekin, eta ordainpeko lanarekin lotuta dauden pertsonak -lanean ari direnak eta/edo lan egin nahi dutenak- dira gehien ikasten dutenak, erretiratuekin eta/edo lan-merkatuan ez daudenekin alderatuta. Eraitza horiek lotuta daude motibazio profesionalarekin, hori baita irakaskuntzarako faktore traktorea.

2. taula Ikasten duten pertsonak, enpleguarekiko harremanaren arabera. 2021-2022

25 eta 74 urte arteko biztanleriaren %

	2021	2022
Lan edo lanbide bat garatzen du	45,3	47,9
Langabezian	40,7	45,6
Erretiroa hartuta	21,1	18,3
Lan merkatura sartu gabe	7,7	8,5
Guztira	38,0	39,2

Iturria: Gipuzkoako Foru Aldundia. Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Inguruneko Depart.

3. Zein dira ikasten duten pertsonak?

3.1. Ikasten duten pertsonen tipologia

Emakumeak eta gizonak, 25 eta 44 urte bitartekoak, hirugarren mailako ikasketak eta ordainpeko enplegua dutenek osatzen dute ikasten duten pertsonen oinarria

Erantsitako koadroak bizitza osoko ikaskuntza-jardueretan parte hartzen duen Gipuzkoako biztanleria helduaren ezaugarriak erakusten ditu:

- Generoaren arabera banaketa antzekoa da, baina aipatu behar da gizonek lehen aldiz apur bat gainditu dutela emakumeek egiten duten ekarpena (% 51,9 eta % 48,1), eta ikusi behar da ea datozen kontsultetan emaitza hori indartu eta joera-aldaketa baieztatzen den.
- Adinak agerian uzten du ikasten duten pertsonen erdiak baino gehiagok (% 54,5) 25-44 urte artean dituela, eta gainerako taldeen ekarpena apur bat txikiagoa dela 45-54 urte artean (% 22,3), 55-64 urte artean (% 16,6) eta 65-74 urte artean (% 6,7). Aurreko kontsultekin alderatuta, egitura hori mantendu egin da.
- Lortutako ikaskuntza-mailaren arabera, ikus daiteke goi mailako ikasketak dituzten pertsonen kolektiboaren garrantzia handia dela, ikasten duten herritarren % 60 baitira (% 61,1). Ekarpena murriztu egiten da bigarren mailako ikasketak dituztenen artean (% 30,9) eta batez ere lehen mailako ikasketak dituztenen artean (% 8,0). 2021ko banaketarekin alderatuta, ez da alde handirik nabari.
- Laneko egoerak berresten du ikasten duten pertsona gehienak (% 76,4) lanean ari direla eta, langabezian dauden pertsonekin batera (% 9,9), prestakuntza-jardueretan parte hartzen duten Gipuzkoako biztanleria helduaren gehiengoak

osatzen du (% 86,3). Aktibo ez dauden herritarrek garrantzia txikiagoa dute (% 13,7), hortaz, berretsi daiteke lan-merkatuko parte-hartzearen eta bizitza osorako ikaskuntzaren artean lotura dagoela. 2021arekin alderatuta, banaketa hori mantendu egiten da.

Azken finean, ikaskuntza-jardueretan parte hartzen duen Gipuzkoako biztanleria helduaren (25-74 urte) profila hauei dagokie: 25 eta 44 urte arteko emakumeak eta gizonezkoak, goi mailako ikasketak dituztenak, eta batez ere, ordainpeko enplegua dutenak. Profila, aurreko urteko ekitaldiekin alderatuta, mantendu egiten da, baina jokabide batzuk areagotuta, esate baterako: talde maskulinoak ikaskuntzan duen pisuaren hobekuntza eta enplegarritasunaren eta ikaskuntzan parte-hartzearen arteko lotura.

3. taula Ikasten duen biztanleriaren ezaugarriak. 2021 eta 2022

25 eta 74 urte arteko biztanleriaren %

	2021	2022
Generoa		
Gizona	49,7	51,9
Emakumea	50,3	48,1
Adina		
25-34 urte artean	26,3	23,6
35-44 urte artean	31,6	30,9
45-54 urte artean	20,4	22,3
55-64 urte artean	14,5	16,6
65-74 urte artean	7,2	6,7
Ikasketen maila		
Lehen mailakoak	10,5	8,0
Bigarren mailakoak	28,9	30,9
Hirugarren mailakoak	60,5	61,1
Lan-jarduerarekin lotuta duen egoera		
Lan edo lanbide bat garatzen du	75,0	76,4
Langabezian	10,9	9,9
Erretiroa hartuta	12,8	10,5
Lan merkatura sartu gabe	1,3	3,2
Guztira	100,0	100,0

Iturria: Gipuzkoako Foru Aldundia. Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Inguruneko Depart.

3.2. Zenbat pertsonak ikasten dute?

2022an, Gipuzkoako 176.462 pertsona helduk ikasi dute

Jarraian, 2022ko kontsultan lortutako ikasketa-tasen emaitzak aurkezten dira, adin-taldearen arabera banatuta, Gipuzkoako biztanleriari dagokionez (Biztanleen udal-estatistika, Eustat). Gipuzkoako biztanleria osoa aintzat hartuta, ariketa honen helburua ikaskuntza-tasaren garrantzia islatuko duen datu kuantifikatua eskaintzea da: Gipuzkoako 25 eta 74 urte bitarteko hamar pertsonatik lauk ikasi egiten dutela esateak esan nahi du kontsultaren aurreko 12 hilabetetan 176.462 pertsonak egin dituztela ikasketa-jarduerak. Hori da helduaroan ikastearen garrantzia erakusten duen magnitudea.

4. taula Zenbat pertsona helduk ikasten dute Gipuzkoan?

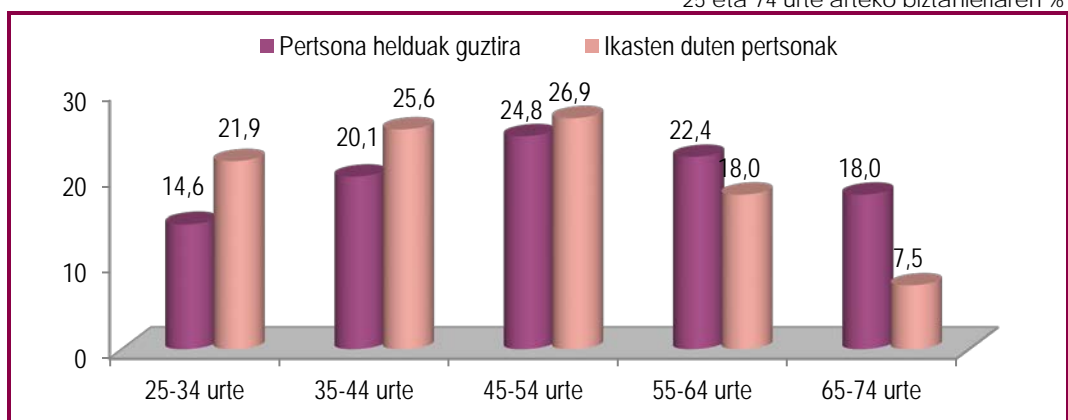
25 eta 74 urte arteko biztanleria

	Gipuzkoako biztanleria - 2021	Ikaskuntza-tasa	Ikasten duten pertsonen kopurua
25-34 urte artean	67.932	56,9	38.653
35-44 urte artean	93.217	48,5	45.210
45-54 urte artean	115.142	41,2	47.439
55-64 urte artean	104.064	30,6	31.844
65-74 urte artean	83.753	15,9	13.317
Guztira	464.108	39,2	176.462

Iturria: Gipuzkoako Foru Aldundia. Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Inguruneko Saila eta Biztanleen Udal Estatistika (Eustat)

4. grafikoa Biztanleria osoaren banaketa eta Gipuzkoan ikasten duten pertsonak, adinaren arabera

25 eta 74 urte arteko biztanleriaren %

Iturria: Gipuzkoako Foru Aldundia. Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Inguruneko Saila eta Biztanleen Udal Estatistika (Eustat)

Baina ikasten duten pertsonen adinaren egitura Gipuzkoako heldu guztien egiturarekin alderatzen bada, agerian geratzen da adin-talde bakoitzak duen garrantzia eta "zahartzearen faktorea" -25-44 urte arteko pertsonen galera absolutua eta erlatiboa dakar-. Zahartzearen eraginez Gipuzkoako etengabeko ikaskuntza-tasa orokorrak izan duen okertzearen gutxi gorabeherako kalkulua egin daiteke?

Hiru urtetan Gipuzkoak ikasten duten pertsonak galdu ditzake

2031ko biztanleria-proiekzioei esker (Eustat), 2022ko adin-taldearen araberrako ikaskuntza-tasetatik abiatuta ikasten duten helduen bolumenaren neurria ezar daiteke 2025erako (bi erreferentzien denbora-hurbiltasuna). Eraitza da 2022 eta 2025 artean ikasten duten herritar heldu gehiago gal daitezkeela biztanle helduen guztizkoa baino: etengabeko ikaskuntzaren ratio orokorra % 39,2tik % 37,4ra igaroko litzateke.

5. taula Zenbat pertsona helduk ikasiko dute Gipuzkoan 2025ean?

25 eta 74 urte arteko biztanleria

	Gipuzkoako biztanleria - 2025	Ikaskuntza-tasa- 2025	Ikasten duten pertsonak- 2025
25-34 urte artean	68.930	56,9	39.221
35-44 urte artean	79.713	48,5	38.661
45-54 urte artean	117.058	41,2	48.228
55-64 urte artean	107.937	30,6	33.029
65-74 urte artean	87.751	15,9	13.952
Guztira	461.388	39,2	173.090

Iturria: Gipuzkoako Foru Aldundia. Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Inguruneko Saila eta Biztanleen Udal Estatistika (Eustat)

Argi eta garbi, bizitza osoko ikaskuntzaren garrantzia nabarmentzen jarraitu behar da, baina batez ere 45 urtetik gorakoei dagokiona, lortutako ikasketa-mailak (ezinbesteko palanka da ikaskuntzan) adinarekin lotuta dagoen eragin desmotibatzailea konpentsa dezan.

4. Zein dira ikasten ez duten pertsonak?

4.1. Ikasten ez duten pertsonen tipologia

45 urte eta gehiagoko pertsonak nagusitzen dira, eta lehen mailako eta bigarren mailako ikasketak dituztenak

Bestalde, ikaskuntza-jardueretan ez dutela parte hartu adierazi duen Gipuzkoako biztanleria helduaren profilak honako hau erakusten du:

- Generoaren araberako banaketa antzekoa da, emakumeak dira ikasten ez duten kolektiboko erdiak eta ez dago ia alderik gizonek egiten duten ekarpenarekin (% 51,2 eta % 48,8). Baina bilakaerak erakusten du joera-aldaketa dagoela, ikasten ez duten emakumeen garrantzia apur bat handitu baita (ehuneko +1,4 puntu).
- Adinak erakusten du ikasten ez duten pertsonen heren batek baino gehiagok 45 urtetik gora dituela (% 67,4); aldiz, 25-44 urte bitarteko kolektiboaren garrantzia txikiagoa da (% 32,6). Logikoa den moduan, emaitza hori kontrajarri egiten da ikasten duten pertsonen banaketarekin, non 25-44 urte bitarteko taldea nabarmentzen baita (% 54,5).
- Lortutako ikasketa mailak erakusten du ikasten ez duten pertsonen heren batek baino gehiagok (% 65,6) hirugarren mailatik beherako ikasketak dituela, eta goi mailako ikasketak dituzten pertsonen kolektiboa heren bat dela (% 34,4). Aurreko aldiekin alderatuta, banaketa hori mantendu egiten da.
- Laneko egoerak erakusten du ikasten ez duen bi pertsonatik bat lanean ari dela (% 53,5). Baina ekarpen hori nabarmen baxuagoa da ikasten duten herritarrena baino (% 76,4), eta emaitza hori bera ikus daiteke langabezia dauden

herritarren artean (% 7,6 eta % 9,9). Kontrara, erretiratuek eta/edo laneko merkatura sartu ez direnek pisua handiagoa dute ikasten ez duten herritarren artean (% 30,1 eta % 8,8) ikasten dutenen artean baino (% 10,5 eta % 3,2).

Hala ere, aipatu behar da lan egiten duen eta/edo lan egin nahi duen kolektiboaren ikaskuntzako parte-hartzean hobetzeko tarte garrantzitsua dagoela; izan ere, talde honek laneko merkatuarekin duen loturak, faktore motibagarria izan beharko luke ikasteko eta gaitasunak garatzeko eta hobetzeko.

Finean, azken urtean ikaskuntza-jardueretan parte hartu ez duten Gipuzkoako helduen (25-74 urte) profila honako hau da: emakumea eta gizona, 45 urtetik gorakoa, hirugarren mailatik beherako ikasketekin eta lanean ari dena. Ikasten duten pertsonen aurkako profila da ia.

6. taula Ikasten duen eta ikasten ez duen biztanleriaren ezaugarriak. 2022

25 eta 74 urte arteko biztanleriaren %

	Ikasten duen biztanleria	Ikasten ez duen biztanleria
Sexua		
Gizona	51,9	48,8
Emakumea	48,1	51,2
Adina		
25-34 urte artean	23,6	11,5
35-44 urte artean	30,9	21,1
45-54 urte artean	22,3	20,5
55-64 urte artean	16,6	24,2
65 urte edo gehiago	6,7	22,7
Ikasketen maila		
Lehen mailakoak	8,0	23,0
Bigarren mailakoak	30,9	42,6
Hirugarren mailakoak	61,1	34,4
Lan-jarduerarekin lotuta duen egoera		
Lan edo lanbide bat garatzen du	76,4	53,5
Langabezian	9,9	7,6
Erretiroa hartuta	10,5	30,1
Lan merkatura sartu gabe	3,2	8,8
Guztira	100,0	100,0

Iturria: Gipuzkoako Foru Aldundia. Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Inguruneko Depart.

4.2. Pertsonen zergatik ez dute ikasten?

Motibazio falta da ez ikasteko arrazoi nagusia...

Erantsitako koadroak ikaskuntza-jardueretan parte hartu ez duten pertsonen parte ez hartzeko arrazoen inguruan egindako balorazioa jasotzen du (2021ean eta 2022an). Emaitez hau erakusten dute:

- Ikaskuntza-jardueretan parte hartzeko oztopo nagusia motibazio-falta da, hori aipatu baitute ikasi ez duten hamar pertsonatik lauk (% 41,2). Gainera, arrazoi horren garrantziak nabarmen egin du gora 2021arekin alderatuta (ehuneko +13,8 puntu).
- Pertsonen heren batek dio bere ezagutzak nahikoak direla eta ez duela ikasten jarraitzeko beharrik (% 32,2), eta argudio horrek ere indarra hartu du 2021arekin alderatuta (ehuneko +8,2 puntu).
- Kontrara, adostasun maila baxuagoa dute argudio hauek: “nire familia-erantzukizunek ez didate uzten” (% 24,8), “prestakuntza ez da bateragarria nire laneko ordutegiarekin” (% 20,5), “ez dut adinik, zaharra naiz” (% 11,3) eta “garestia da, ezin dut ordaindu” (% 6,1). Gainera, lau arrazoi horien garrantzia jaitsi egin da 2021etik.

Beraz, ikasteko oztopo nagusia motibazio falta izateak erakusten du une hau ezohikoa dela, pertsonen ikasteko duten asmoa-motibazioa kaltetu egin delako.

7. taula Azken 12 hilabeteetan ikaskuntza-jardueretan parte hartu ez izanaren arrazoiak. 2021 eta 2022

Ikasi ez duen 25 eta 74 urteko biztanleriaren %

	2021	2022
Motibaziorik ez dut	27,4	41,2
Uste dut ez dudala beharrik, nahikoa ezagutza baditut	24,0	32,2
Nire familia-erantzukizunek ez didate uzten	27,6	24,8
Prestakuntza ez da nire lan-ordutegiarekin bateragarria	23,2	20,5
Ez dut adinik, zaharra naizela uste dut	20,6	11,3
Garestia da, ezin dut ordaindu	13,1	6,1

Hainbat erantzun

Iturria: Gipuzkoako Foru Aldundia. Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Inguruneko Depart.

... baina alde handiak daude generoaren arabera

Emakumeek eta gizonak balorazio desberdinak egiten dituzte ikaskuntza-jardueretan parte ez hartzeko izan dituzten argudioen inguruan:

- Emakumeetan eta gizonetan, motibazio falta da ikasteko oztopo nagusia, baina emakume gehiagok adierazi dute argudio hori (% 45,6 eta % 36,6).
- Generoaren araberako aldeak nabarmenagoak dira gainerako argudioetan: gizonen heren batek esan du ezagutza nahikoak dituela (% 36,1), aldiz, emakumeek familiako ardurak nabarmendu dituzte (% 34,0). Gizonen kasuan argudio horrek pisu txikia du (% 15,1).
- Bi gizonetik batek adierazi du prestakuntza ez dela bateragarria laneko ordutegiarekin (% 22,7), eta proportzioa antzekoa da emakumeen artean (% 18,4).
- Azken bi argudioak (adina eta prestakuntzaren kostua) hamar emakume eta gizonetik batek baino gutxiagok adierazi ditu, beraz, (hasiera batean) ez dira azken urteko ikaskuntza falta justifikatzeko hain argudio sendoak.

Azken finean, ikaskuntza-jardueretan parte ez hartzeko emakumeek eta gizonak aipatu dituzten argudioetan genero-arrakala mantendu egin da eta arrakalarik handiena familiako arduetan dago.

8. taula Ikaskuntzan parte ez hartzeko arrazoiak, generoaren arabera. 2022

Ikasi ez duen 25 eta 74 urteko biztanleriaren %

	Gizonak	Emakumeak
Motibaziorik ez dut	36,6	45,6
Uste dut ez dudala beharrik, nahikoa ezagutza baditut	36,1	28,4
Nire familia-erantzukizunek ez didate uzten	15,1	34,0
Prestakuntza ez da nire lan-ordutegiarekin bateragarria	22,7	18,4
Ez dut adinik, zaharra naizela uste dut	13,9	8,8
Garestia da, ezin dut ordaindu	6,3	6,0

Hainbat erantzun; bi baliorik handienak letra lodian

Iturria: Gipuzkoako Foru Aldundia. Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Inguruneko Depart.

Adina ere bada ikasteko zailtasunak bereizten dituen faktorea

Azkeneko urtean ikasteko jarduerarik egin ez duten Gipuzkoako herritarren adinak honako hau erakusten du:

- Gazteenek (25-34 urte) adierazi dute oztoporik handiena prestakuntzak laneko orduekin bateratzeko zailtasuna dela (% 55,4).
- Hiru adin-talderik zaharrenean, motibazio falta nabarmentzen da, eta pertsonen adinak gora egin ahala garrantzia handiagoa hartzen du (% 34,0, % 43,6, eta % 48,6, 35-44, 45-64 eta 65 urtetik gorako adin-taldeetan). Argudio hori 25-34 urte bitarteko hamar pertsonatik hiruk adierazi dute.
- Halaber, arrazoi esanguratsua da nahikoa ezagutza izatea, batez ere 35 urtetik gorako pertsonen artean (% 28,2, % 37,2 eta % 35,1, 35-44, 45-64 eta 65 urtetik gorako taldeetan, hurrenez hurren).
- Familiako ardurak antzeko mailan aipatu dituzte adin-talde guztiek eta % 25 inguruan dago.
- Azken bi argudioek (adina eta prestakuntzaren kostua) garrantzia txikiagoa dute, baina ñabardurekin: izan ere, 65 urtetik gorako pertsonen artean lautik batek adierazi du zaharregia dela ikasteko (% 23,4) eta prestakuntzaren kostuak pertsonarik gazteenen artean du ratorik handiena (25-34 urte; % 14,3).

9. taula Ikaskuntzan parte ez hartzeko arrazoiak, adin taldearen arabera. 2022

Ikasi ez duen 25 eta 74 urteko biztanleriaren %

	Adin-segmentuak			
	25-34	35-44	45-64	65 eta gehiago
Motibaziorik ez dut	30,4	34,0	43,6	48,6
Uste dut ez dudala beharrik, nahikoa ezagutza baditut	14,3	28,2	37,2	35,1
Nire familia-erantzukizunek ez didate uzten	28,6	23,3	25,2	23,4
Prestakuntza ez da nire lan-ordutegiarekin bateragarria	55,4	30,1	17,4	0,0
Ez dut adinik, zaharra naizela uste dut	1,8	1,9	11,9	23,4
Garestia da, ezin dut ordaindu	14,3	1,9	5,5	7,2

Hainbat erantzun; bi baliorik handienak letra lodian

Iturria: Gipuzkoako Foru Aldundia. Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Inguruneko Depart.

5. Ondorioak

5.1. Laburpena: emaitza nagusiak

Azken kapitulu honek Gipuzkoako biztanleria helduaren (25-74 urte artean) parte hartzeari dagokionez, bizitza osoko ikaskuntza-jarduerekin eta horien ezaugarriekin lotuta egindako azterketaren ideia nagusiak biltzen ditu.

Ikasten duten pertsonak

- Gipuzkoako hamar pertsona heldutik lauk adierazi dute 2022an ikasi zutela eta, hala, pandemiaren aurreko parte-hartze mailara iritsi da ia.
- 2022an, gizonak parte-hartze apur bat handiagoa izan dute ikaskuntzan, aurreko kontsultetako joera aldatuz -emakumeen parte-hartzea altuagoa zen-.
- Ikaskuntza-tasa jaitsi egiten da pertsonen adinak gora egin ahala, baina gora egiten du lortutako ikaskuntza-mailarekin eta, batez ere, lan-merkatuarekin lotuta dauden pertsonen artean -lan egiten dutenak eta/edo lan egin nahi dutenak-.
- Kalkulatzen da 176.000 pertsona heldu baino gehiagok ikasi dutela Gipuzkoan.

Gipuzkoako pertsona helduen (25-74 urte) adinaren zahartzeak baldintzatu egingo du ikaskuntza-tasa zein ikasten duten pertsona helduen kopuruari eutsi ahal izatea.

Emaitza horrek kontuan hartzen du ikaskuntzako parte-hartzearen hobekuntzak, ikasketa-maila handiagoa lortu duten pertsonak sartzearekin lotuta dagoenak, konpentsatu egin beharko duela kolektibo horrek belaunaldi heldueneren artean (45 urte eta gehiago) eta ikaskuntzan profil beherakorra dutenen artean (adinak baldintzatuta) duen kopuru txikiagoa.

Ikasten ez duten pertsonak

- Ikasten duten pertsona helduen aurkakoa ikasten ez dutenak dira; hau da, Gipuzkoako hamar pertsona heldutik sei.
- Ikasten ez duten pertsonen profila ikasten dutenen guztiz bestelakoa da: 45 urtetik gorako pertsonak dira, hirugarren mailatik beherako ikasketak dituztenak eta askok lan egiten dute.
- Oztopo nagusia motibazio-falta da, baina alde handiak daude generoaren -familiako ardurek garrantzia handiagoa dute emakumeen artean- eta adinaren arabera -prestakuntza laneko orduekin bateratzeko zailtasuna da oztopo nagusia gazteenen artean-.

Erronka: bizitza osoko ikaskuntzan Gipuzkoak duen tokiari eustea

- Dokumentu honek Gipuzkoako biztanleria helduaren bilakaera jasotzen du, eta horrek aukera ematen du biztanleriaren zahartzearen eragina kalibratzeko.
- Ikas dezaketen eta/edo ikasten duten pertsona helduen galera izango da ondorioa (aurreikus daitekeena), kolektiboaren zahartzea dela eta.
- Hala ere, bi funtsezko faktore daude pertsona helduek ikaskuntzarekin duten lotura sustatzen jarraitzeko:
 - o Lortutako ikasketa-maila hobetzea, horrek arrazoi profesionalengatik eta/edo pertsonalengatik edo aisialdiagatik belaunaldirik zaharrenek ikasten jarraitzea ahalbidetu egiten baitu.
 - o Ikaskuntzako enpleguaren barruko eta arteko enplegagarritasunerako tresna gisa gizartean aitortuta egoteko beharra: 1) ezinbestekoa da lortutako enpleguan zereginak ondo egiteko eta 2) lanera sartzeko eta/edo lanez aldatzeko zeharkako tresna da.

Finean, beharrezkoa da pertsonen bizi osoko ikaskuntza aitortu, sustatu eta ahalbidetzen duen lurraldea eraikitzeko lan egiten jarraitzea.

Izenburua: Ikasten duten pertsonak Euskadin
86. dokumentua, 2022ko ekaina

Koordinazioa eta gainbegiraketa: Ekonomia Sustapena, Turismo eta Landa Inguruneko
Departamentua. Gipuzkoako Foru Aldundia

Egilea: IKEI, research & consultancy S.A.

Landa-lana Datakey, S.A.